

lovforslagets § 6, § 7 og § 8, stk. 1, uden at yde erstatning.

Det har hidtil været antaget, at lovgivningsmagten — uanset bestemmelsen i § 73 — i et vist omfang kan fastsætte begrænsninger i rådigheden over fast ejendom, uden at disse begrænsninger kan betragtes som ekspropriation med den deraf følgende erstatningspligt for det offentlige.

I ældre retsvidenskabelig teori har man forsøgt at drage grænsen mellem ekspropriation og erstatningsfrie reguleringer af ejendomsretten ved hjælp af et enkelt eller nogle enkelte kriterier. Det er imidlertid nu den almindelige opfattelse, at afgrænsningen må bero på en afvejelse af en række faktorer.

Blandt de faktorer, som sædvanligvis fremhæves, er navnlig følgende: indgrebets *form*, d. v. s. om indgrebet gennemføres generelt eller konkret, herunder også om det rammer mange eller få, indgrebets *art*, d. v. s. om der sker overførelse af ejerbeføjelser til andre eller tilintetgørelse eller kun en begrænsning i ejerens rådighed, arten og styrken af den *interesse*, som bærer indgrebet, og indgrebets *virksomheder* for ejeren.

Denne opfattelse er gjort gældende af Ernst Andersen, jfr. Ernst Andersen og Ross: Dansk Statsforfatningsret II s. 228, Illum, jfr. Dansk Tingsret 1. udgave (1952) s. 62, og Servitutur s. 60, Poul Andersen, jfr. Dansk Statsforfatningsret s. 739, og Ross, jfr. Dansk Statsforfatningsret II 2. udgave s. 653.

Det lader sig ifølge disse forfattere ikke på forhånd afgøre, med hvilken vægt de nævnte faktorer gør sig gældende. Afgørende for, om ekspropriation foreligger, vil derfor være, om man ved en helhedsvurdering må komme til det resultat, at et ejendomsindgreb uden erstatning ville indebære en ubillig tilsidesættelse af hensynet til ejendomsrettens betryggelse.

Heller ikke den foreliggende retspraksis gør det muligt at drage en skarp grænse mellem ekspropriation og erstatningsfrie reguleringer.

Uden hermed at tage stilling til spørgsmålet om erstatningens grundlovmæssige nødvendighed har regeringen fundet, at de rådighedsbegrænsninger, som hjemles i lovforslagets § 6, § 7 og § 8, stk. 1, i visse tilfælde betyder et sådant indgreb over for ejerne af ejendomme i landzone, at det vil

være rimeligt at yde erstatning i forbindelse med gennemførelsen af de nævnte rådighedsbegrænsninger. I overensstemmelse hermed har man i lovforslagets § 12 foreslået, at der skal ydes erstatning, når de i bestemmelsen nærmere fastsatte betingelser er opfyldt.

Spørgsmål 14:

- Hvad er baggrunden for den foreslåede sammensætning af taksationskommissionen og overtaksationskommissionen?
- Hvilke kriterier vil der blive lagt til grund for udpegningen af de 2 medlemmer af overtaksationskommissionen, for hvem der ikke sker en indstilling?
- Kunne taksationerne ikke henlægges til nogen af de bestående kommissioner?

Svar (af 7. marts 1969):

Ad underspørgsmål a.

I. Taksationskommissionerne.

1. Formanden.

Begrundelsen for bestemmelsen om, at formanden for taksationskommissionerne skal være dommer, er, at afgørelse af, om erstatning skal ydes efter den foreslåede erstatningsregel, må træffes efter et skøn baseret på almindelige erstatnings- og ekspropriationsretlige synspunkter. Et sådant skøn vil en dommer i kraft af sin øvrige virksomhed have særlige forudsætninger for at udøve. Man har desuden lagt vægt på, at der i mange tilfælde for taksationskommissionerne vil finde en procedure sted, som minder om proceduren for domstolene. Processuelle retssikkerhedssynspunkter taler således for, at formanden bør være dommer.

2. Øvrige medlemmer.

Efter loven om revision af den kommunale inddeling omfatter amtskommunerne efter den 1. april 1970 også købstæderne. Da taksationskommissionernes behandling af erstatningskrav i det væsentlige må antages at finde sted efter dette tidspunkt, har man fundet det naturligt, at indstillingsretten henlægges til Amsrådsforeningen i Danmark.

Efter lovforslagets § 14, stk. 1, 2. pkt., kan en taksationskommissions virksomhedsområde omfatte flere amter eller de landområder, der er beliggende omkring et nærmere angivet byområde. Da en taksations-